

Кәсіптік стандарт: «Әуе кемелерінің авиаотынмен ұшуын қамтамасыз ету»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Әуе кемелерінің авиаотынмен ұшуын қамтамасыз ету" кәсіптік стандарты ҚР "Кәсіби біліктіліктер туралы" заңының 5-бабына сәйкес әзірленген, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, соның ішінде кәсіпорындарда персоналды даярлауға, қызметкерлер мен білім беру ұйымдарының түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындардағы персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Авиация персоналы – арнайы және (немесе) кәсіптік даярлығы бар, әуе кемелерінің ұшуын, әуе тасымалдары мен авиациялық жұмыстарды орындау және қамтамасыз ету, әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету, әуе қозғалысын ұйымдастыру және оған қызмет көрсету, әуе қозғалысын басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке адамдар;

2) Авиажжм – авиациялық техниканы пайдалану кезінде қолданылатын жанармайлардың, майлардың, жағармайлардың және арнайы сұйықтықтардың барлық түрлерінің жалпы атауы;

3) Авиатотынмен қамтамасыз ету – әуе кемелерін қабылдауды, сақтауды, қоймайшілік айналымды, есепке алуды, беруді және авиаотынмен толтыруды қамтамасыз етуді көздейтін іс-шаралар кешені, таза түрінде де, сутектендіруге қарсы қоспалармен қоспада да; авиаотынның және сутектендіруге қарсы қоспалардың сандық және сапалық сипаттамаларын бақылауды жүзеге асыру;

4) Азаматтық авиация – "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" ҚР Заңының 6-бабының 3-тармағында көзделген мақсаттарда пайдаланылатын эксперименттік және мемлекеттік авиацияның құрамына кірмейтін авиация;

5) Жанар-жағармай материалдары қызметі (жжм қызметі) – азаматтық авиация ұйымының құрылымдық бөлімшесі немесе дербес заңды тұлға - жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету жөніндегі ұйым. азаматтық авиация ұйымының құрылымдық бөлімшесі немесе дербес заңды тұлға - жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету жөніндегі ұйым;

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

- 1) ӘК – әуе кемесі;
- 2) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 3) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 4) жжм – жанар-жағармай материалдары;
- 5) КЖК – көктемгі-жазғы кезең;
- 6) КҚК – күзгі-қысқы кезең;
- 7) ҚР – Қазақстан Республикасы;
- 8) ОЖҚЖ – орталықтандырылған жанармай құю жүйесі;
- 9) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 10) ТМҚ – тауарлық-материалдық құндылықтар;
- 11) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;
- 12) ҰҚЖ – ұшу-қону жолағы.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Әуе кемелерінің авиаотынмен ұшуын қамтамасыз ету

5. Кәсіптік стандарттың коды: Н51101090

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Н Көлік және қоймалау

51 Әуе көлігінің қызметі

51.1 Жолаушылар әуе көлігінің қызметі

51.10 Жолаушылар әуе көлігінің қызметі

51.10.1 Кестеге бағынатын жолаушылар әуе көлігінің қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Әуе персоналының қызметін қамтиды, бұл авиациялық отынмен қамтамасыз ету саласында білікті қызмет көрсету үшін бағытталған, әуе кемелерінің ұшуларының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі

2) Мамандандырылған әуе көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары) - 7 СБШ-нің деңгейі

3) Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.) - 4 СБШ-нің деңгейі

4) Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқа) - 4 СБШ-нің деңгейі

5) Жанар-жағармай станциясының операторы - 3 СБШ-нің деңгейі

8) Жанар-жағармай құю станциясының меңгерушісі - 6 СБШ-нің деңгейі

- 9) Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер - 5 СБШ-нің деңгейі
 10) Зертхана бастығы (көлікте) - 5 СБШ-нің деңгейі
 11) Жанар- жағармай материалдары жөніндегі авиация технигі - 4 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2145-2		
Қызмет атауының коды:	2145-2-001		
Кәсіптің атауы:	Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 38. Жөндеу инженері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Азаматтық авиация саласында кемінде 1 жыл практикалық жұмыс тәжірибесі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Ұшуларды қамтамасыз ету үшін авиациялық отынмен қамтамасыз ету саласындағы бастапқы даярлық және/немесе біліктілікті арттыру курсы аяқтау туралы сертификат, әуе кемелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиациялық персоналды кәсіби даярлау бағдарламаларының талаптарына сәйкес. Қажетті мамандық пен біліктілікке сәйкес тәжірибеден өту және дербес жұмыс істеуге рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1324-0-020 - Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	ЖЖМ қызметі жұмыстарының технологиялық бұзушылықтарының алдын алу, қауіпсіздікке қатысты ықтимал қауіптерді жүйелі түрде анықтау, олардың пайда болу себептері мен факторларын талдау және оларды жою немесе азайту шараларын әзірлеу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сапаны басқару 2. Жұмыс өндіруді мониторингтеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сапаны басқару			

Дағды 1:
Тәуекелдерді талдау

Машықтар:

1. Ұлттық және халықаралық ақпарат көздерімен жұмыс істеу.
2. Сұрауларды талдау және өңдеу, келіп түскен ақпаратты жинау, жүйелеу және талдау.
3. Тәуекелдерді басқару жүйесін әзірлеу, тәуекелдерді басқару іс-шараларын іске асыру.
4. Саясат пен стандарттарға сәйкес келмейтін ауытқуларды анықтау рәсімдерін айқындау.
5. Қызметте ұшулар қауіпсіздігі бойынша нормативтік құжаттардың талаптарының орындалуын бақылау.
6. Қызметтің техникалық құрамы тарапынан авиациялық отынмен жабдықтау және құю технологиялық процестерінің бұзылуын тергеуге қатысу.
7. Құрылымдардың құбыр желілерін орнату, технологиялық жабдықты жөндеу және баптау, авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды айдау және дозалау құралдарын орнату және орындауды бақылау.
8. Жабдықтар мен өлшеу құралдарының ақауларын талдау және олардың алдын алу мен жою шараларын қабылдау.
9. Құрылымдар, технологиялық жабдықтар, бақылау-өлшеу құралдары және автоматтандыру құралдары үшін техникалық қызмет көрсету және жөндеу жоспарларын әзірлеу және кестелерін жасау. Оларды орындауды ұйымдастыру және бақылау.
10. Өлшеу құралдарының метрологиялық тексерісін белгіленген мерзімде қамтамасыз ету, материалдық-техникалық құралдарды және энергетикалық ресурстарды тиімді және үнемді пайдалану.
11. ЖЖМ қызметінде жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша озық тәжірибені зерттеу және енгізу, рационализаторлық ұсыныстар мен өнертабыстарды қарастыру, жаңа техника мен технологияларды енгізу, механизация және автоматтандыру құралдарын қолдану, еңбек өнімділігін арттыруға, жабдықты техникалық қызмет көрсету шығындарын азайтуға және қызметтің технико-экономикалық көрсеткіштерін орындауға бағытталған ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды енгізу.

Білімдер:

1. Жабдықтың конструкциясы және оны пайдалану ережелері.
2. Кәсіпорынның ұйымдастыру құрылымы.
3. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
4. Еңбек тәртібі ережелері.
5. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиацияда өрт қауіпсіздігі ережелері.
6. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері.
7. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері.
8. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: Сапа жүйесін басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сапа жүйесін басқару жүйесін әзірлеу. 2. Сапа жүйесін басқару жүйесін енгізу. 3. Сапа мен ұшулар қауіпсіздігі саласындағы нормативтік құжаттар мен стандарттарды әзірлеу және талдау. 4. Мемлекеттік реттеуші органдармен және халықаралық авиациялық ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау. 5. Ерікті хабарламалар жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұшу қауіпсіздігін басқаруға қатысты халықаралық және ұлттық нормативтік құқықтық актілер. 2. Кәсіпорынның ұйымдастыру құрылымы. 3. Кәсіпорын басшысының өкімдері мен бұйрықтары. 4. 9000 сериялы сапа менеджменті жүйесінің стандарттары. 5. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 6. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 7. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 8. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
<p>Еңбек функциясы 2: Жұмыс өндіруді мониторингтеу</p>	<p>Дағды 1: Авиациялық отынмен қамтамасыз ету технологиясының және жабдықты пайдалану ережелерінің бұзылу жағдайларын тергеу процесі</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авиациялық отынмен қамтамасыз ету технологиясының және жабдықты пайдалану ережелерінің бұзылу жағдайлары бойынша техникалық тергеулер жүргізу. 2. Авиациялық отынмен қамтамасыз ету технологиясының және жабдықты пайдалану ережелерінің бұзылу жағдайларының себептерін анықтау. 3. Бұрынғыдай жағдайлардың алдын алу үшін ұсынымдар әзірлеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұшу қауіпсіздігін басқаруға қатысты халықаралық және ұлттық нормативтік құқықтық актілер. 2. Жабдықтың конструкциясы және оны пайдалану ережелері. 3. Кәсіпорын басшысының өкімдері мен бұйрықтары. 4. Еңбек тәртібі ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 6. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 7. Азаматтық әуе кемелерін ГСМ-мен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар. 8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

	Дағды 2: Қауіпсіздік жүйелерін мониторингтеу және аудит жүргізу	Машықтар: 1. Қауіпсіздік жүйелерінің белгіленген стандарттар мен ережелерге сәйкестігін тексеру үшін аудит және инспекция жүргізу. 2. Қауіпсіздік басқару жүйелерінің тиімділігін мониторингтеу. 3. Ұшулар қауіпсіздігін арттыруға бағытталған жаңа технологиялар, жабдықтар мен тәжірибелерді зерттеу және енгізу.
		Білімдер: 1. Ұшулар қауіпсіздігін басқаруға қатысты халықаралық және ұлттық нормативтік құқықтық актілер. 2. Кәсіпорынның ұйымдастыру құрылымы. 3. Кәсіпорын басшысының өкімдері мен бұйрықтары. 4. Еңбек тәртібі ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 6. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 7. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар. 8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Аналитикалық ойлау. Компьютерлік сауаттылық. Көшбасшылық қасиеттер. Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істей алу, тапсырмаларды орындауда дәлдік. Шешімдер қабылдауда жылдамдық, кәсіби біліктіліктер мен дағдыларды өз бетімен дамыту қабілеті.</p> <p>Сабырлылық пен шешім қабылдай білу, жауапкершілік, тәртіп пен қатаңдық. Коммуникабельдік, жеке және командада жұмыс істей алу қабілеті, белгілі әдістердің негізінде әрекет ету жолын таңдау, білім мен практикалық тәжірибеге сүйене отырып уақтылы шешімдер қабылдай білу.</p> <p>Кәсіби білімдер, дағдылар мен қабілеттерді қолдану, оларды оқу барысында және кәсіби қызметте алған тәжірибе негізінде.</p> <p>Күнделікті тапсырмаларды орындаудың нәтижелері үшін жауапкершілік, орындалған жұмыстың сапасы, азаматтық авиацияда қабылданған құжаттамалар, ережелер мен процедураларды сақтау жөніндегі жоғары ұйымдастырылғандық пен дәлдік.</p> <p>Орындаушылық, ұқыптылық, мұқияттық, өзін-өзі тәртіпке келтіру, жауапкершілік, стресске төзімділік, тілдерді үйрену қабілеті, үйренуге бейімділік, коммуникативтілік, дамуға ынталылық.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Арнайы әуе көлігі бөлімшелерін басқарушылар (жетекшілері).
	6	Отын құю станциясын басқарушы (жетекшісі).
10. Кәсіптің карточкасы «Мамандандырылған әуе көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары)»:		
Топтың коды:	1325-4	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Мамандандырылған әуе көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары)	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жоғары білім (мүмкіндігінше кәсіптік) және әуе кемелерінің ұшуларын авиациялық отынмен қамтамасыз ету саласында кемінде 3 жыл жұмыс тәжірибесі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Ұшуды авиациялық отынмен қамтамасыз етуге арналған типтік бағдарламалардың талаптарына сәйкес бастапқы даярлау және/немесе біліктілікті арттыру курсы өткені туралы сертификат. Алынған мамандық пен біліктілікке сәйкес тәуелсіз жұмысқа рұқсат алу үшін практикадан өту және рұқсаттарды алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1325-4-001 - Жанғыш заттармен толтыру взводының командирі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қызметтің жұмысын ұйымдастыру бойынша барлық іс-шараларды ұйымдастыру және басқару ЖЖМ. Ұйымдастыру және ұйымдастыру бойынша міндеттер спектрін тікелей орындау қамқорлықсыз тиімді және сапалы авиаотынды қабылдау, сақтау, қоймаішілік айдау, есепке алу, беру және әуе кемелеріне құю; сандық және сапалық сипаттамаларын бақылауды жүзеге асыру авиаотын, және кристалдануға қарсы телімдерді арнайы сұйықтықтармен қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қызметтің жұмысына жалпы басшылық жасау ЖЖМ, жоспарлау құжаттарын әзірлеу, басқа қызметтермен өзара әрекеттесу. 2. Авиациялық отынмен және арнайы сұйықтықтармен әуе кемелерін қабылдау, сақтау, ішкі қоймалық құю, есепке алу, беру және жанартау жұмыстарын ұйымдастыру. 3. Жанар-жағармай қызметінің тиімді және сапалы қызметін қамтамасыз етуді бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қызметтің жұмысына жалпы басшылық жасау ЖЖМ, жоспарлау құжаттарын әзірлеу, басқа қызметтермен өзара әрекеттесу.	Дағды 1: ЖЖМ қызметінің жұмысына басшылық жасау	Машықтар:	
		1. Әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және басқару. 2. Авиациялық ЖЖМ-ды қабылдау, сақтау, құю, беру және жанартау технологиясының орындалуын бақылау, жанартау құралдарының техникалық күйін қадағалау. 3. Технологиялық тәртіптің сақталуын бақылау. 4. Авиациялық отынмен қамтамасыз ету мәселелері бойынша ЖЖМ қызметінің мамандарымен және аэропорттың басқа бөлімшелерімен сабақтар өткізу. 5. Авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету мәселелері бойынша жеткізушілермен өзара әрекеттесу. 6. Пайдаланылған ЖЖМ-ды утилизациялауды бақылау. 7. Қызметті басқару. 8. Қадағалаушы мемлекеттік органдармен және қызмет тұтынушыларының сыртқы аудитімен өзара әрекеттесу. 9. Әуе кемелерінің ұшу кешігу себептерін және инциденттерді талдау.	

<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» заңы. 2. Өндірістік қауіпсіздік талаптары. 3. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары. 4. Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 24 ақпандағы № 190 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін авиациялық ГСМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 5. Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 24 ақпандағы № 191 бұйрығымен бекітілген авиациялық ГСМ және арнайы сұйықтықтардың сақтау, жанартау алдында дайындау және сапасын бақылау ережелері. 6. Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін ГСМ-мен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар. 7. Ұшуды авиациялық отынмен қамтамасыз ету бойынша халықаралық және ұлттық нормативтік құқықтық актілер. 8. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы. 9. Кәсіпорын жетекшісінің бұйрықтары мен шешімдері. 10. Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 26 наурыздағы № 324 бұйрығымен бекітілген азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 11. Еңбек тәртібі ережелері.
--

Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
--------------------------	-----------------

<p>Дағды 2: Жоспарлау құжаттарын әзірлеу, басқа қызметтермен өзара әрекеттесу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жоспарлау құжаттарын әзірлеу. 2. Есептер мен баяндамалар құрастыру. 3. Авиатопливоқамтамасыз ету мәселелері бойынша әуежай қызметтерімен өзара іс-қимылды ұйымдастыру. 4. ЖЖМ қызметінің сертификациялық талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажетті құжаттарды дайындау. 5. ЖЖМ қызметін сертификаттауға арналған құжаттарды дайындау. Материалдық ресурстармен қамтамасыз етуге арналған жылдық өтінімдерді құрастыру. 6. ЖЖМ қызметінің негізгі құралдарын күтіп ұстау және жөндеу бойынша жылдық және тоқсандық жоспарларды құрастыру. 7. Авиациялық ЖЖМ сатып алу үшін жылдық өтінімдер әзірлеу.
---	--

Білімдер:

1. Кәсіпорынның болашақтағы өндірістік жоспарлары.
2. Өндірістік құжаттаманы құрастыру процедуралары мен нысандары.
3. Азаматтық авиациядағы ұшу қауіпсіздігі талаптары.
4. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері.
5. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері.
6. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар.
7. Авиатопливоқамтамасыз ету бойынша халықаралық және ұлттық нормативтік құқықтық актілер.
8. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы.
9. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
10. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 2:

Авиациялық отынмен және арнайы сұйықтықтармен әуе кемелерін қабылдау, сақтау, ішкі қоймалық құю, есепке алу, беру және жанартау жұмыстарын ұйымдастыру.

Дағды 1:
Авиациялық ЖЖМ-ды қабылдау, сақтау, ішкі қоймалық құю және есепке алуды ұйымдастыру.

Машықтар:

1. Қабылдау, сақтау және босату бойынша қызметтің жұмысына басшылық жасау авиаЖЖМ, қойма цистерналары мен үй-жайларын неғұрлым ұтымды пайдалануды ескере отырып, олардың сәйкес орналасуына.
2. Сақталатындардың сақталуын қамтамасыз ету авиаЖЖМ, сақтау режимдерін, кіріс-шығыс құжаттарын ресімдеу және тапсыру ережелерін сақтау, белгіленген есептілікті жасау.
3. Өртке қарсы құралдардың болуын және жарамдылығын, қоймадағы ыдыстардың, үй-жайлардың, жабдықтар мен жабдықтардың жай-күйін бақылау, сондай-ақ олардың уақтылы жөнделуін қамтамасыз ету.
4. Еңбекті қорғау нормалары, ережелері мен нұсқаулықтарын, өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтай отырып, қоймада тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастырыңыз.
5. Тиеу реквизиттерін жинауды, сақтауды және жеткізушілерге уақтылы қайтаруды қамтамасыз ету.
6. Сеніп тапсырылған тауарлар мен материалдарды түгендеу.
7. Белгіленген қойма операцияларының есебін жүргізуді бақылау есептілікті дайындау.
8. Жанар-жағармай қызметінің тиімділігін арттыру, тауарлар мен материалдарды тасымалдау мен сақтау шығындарын азайту, заманауи технологияларды енгізу және қоймалауды ұйымдастыру бойынша шараларды әзірлеу және іске асыру.
9. Авиациялық жанар-жағармай материалдарына өтінімдер ресімдеу, оларды жеткізуге келісім-шарттар жасау.
10. Жеткізушілермен жабдықтау мәселелері бойынша өзара әрекеттесу, жеткізу жоспарының орындалуын бақылау, егер жеткізушілер шарттық міндеттемелерді бұзса, шағымдарды беруге қатысу.
11. Авиациялық жанар-жағармай материалдарының ең аз қойма қорының болуын және уақтылы толтырылуын қадағалау.
12. ЖЖМ қызметінде тәртіп пен тазалықты сақтау шараларын әзірлеу.
13. Берілген жанар-жағармайдың құжаттарда көрсетілген номенклатураға, ассортиментке және сапаға сәйкестігін тексеру.
14. Авиациялық жанар-жағармайларды қоймадан қабылдау және шығару.
15. Қойма қалдықтарының кіріс және шығыс шоттарына сәйкестігін бақылау.
16. Сақтау ыдыстары мен күзетілетін үй-жайларды қабылдау және тапсыру.

Білімдер:

1. ТМҚ түрлері, маркалары, сорттары, номенклатурасы, ассортименті және басқа да сипаттамалары, сондай-ақ олардың шығынының нормалары.
2. ТМҚ инвентаризациясын жүргізу ережелері мен тәртібі.
3. ЖЖМ жеткізуге арналған келісім-шарттарды жасау тәртібі және шарттары.
4. Офис техникасын, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану ережелері.
5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері.
6. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері.
7. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар.
8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері.
9. Еңбек заңнамасының негіздері, еңбек қорғау, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қорғау және өндірістік санитарияның ережелері мен нормалары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:
Әуе кемелеріне авиаотын беруді және құюды ұйымдастыру

Машықтар:

1. Демалыс қызметінің жұмысына басшылық жасау авиақойма сыйымдылықтарын неғұрлым ұтымды пайдалануды ескере отырып, ЖЖМ, үй-жайлар, жанармай құюшылар.
2. Қамтамасыз ету жұмыс істеуі белгіленген есептілік.
3. Өртке қарсы құралдардың болуын және жарамдылығын, қоймадағы ыдыстардың, үй-жайлардың, жабдықтар мен жабдықтардың жай-күйін бақылау, сондай-ақ олардың уақтылы жөнделуін қамтамасыз ету.
4. Еңбекті қорғау нормалары, ережелері мен нұсқаулықтарын, өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтай отырып, қоймада тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастырыңыз.
5. Сөзкію түгендеуі сеніп тапсырылған ТМҚ.
6. Қойма операцияларының есебін, белгіленген есептілікті жүргізуді бақылау.
7. Жанар-жағармай қызметінде тәртіп пен тазалықты сақтау шараларын әзірлеу.
8. Қоймаға жанар-жағармайды қабылдауды және қоймадан босатуды жүзеге асыру.
9. Қойма қалдықтарының кіріс және шығыс жүкқұжаттарына сәйкестігін бақылау.

Білімдер:

1. ТМҚ түрлері, маркалары, сорттары, номенклатурасы, ассортименті және басқа да сипаттамалары, сондай-ақ олардың шығынының нормалары.
2. ТМҚ инвентаризациясын жүргізу ережелері мен тәртібі.
3. ЖЖМ жеткізуге арналған келісім-шарттарды жасау тәртібі және шарттары.
4. Офис техникасын, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану ережелері.
5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері.
6. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері.
7. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар.
8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері.
9. Еңбек заңнамасының негіздері, еңбек қорғау, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қорғау және өндірістік санитарияның ережелері мен нормалары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 3:
Жанар-жағармай қызметінің тиімді және сапалы қызметін қамтамасыз етуді бақылау

Дағды 1:
Тиімді қызмет көрсету
қызметін ұйымдастыру

Машықтар:

1. Жанар-жағармай материалдарын қабылдау, сақтау және босату, сақтау резервуарлары мен үй-жайларын барынша ұтымды пайдалануды ескере отырып, оларды орналастыру қызметінің жұмысын басқару.
2. Сақтаудағы жанар-жағармай материалдарының сақталуын, сақтау режимдерінің сақталуын, кіріс және шығыс құжаттарын ресімдеу және тапсыру ережелерін, белгіленген есептілікті жасауды қамтамасыз ету.
3. Өрт сөндіру құралдарының болуын және жұмысқа жарамдылығын, қоймадағы контейнерлердің, үй-жайлардың, жабдықтардың және мүкәммалдардың жай-күйін қадағалау, сондай-ақ олардың уақтылы жөнделуі қамтамасыз етілуін қадағалау.
4. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптары бойынша нормаларды, ережелерді және нұсқаулықтарды сақтай отырып, қоймада тиеу-түсіру жұмыстарын ұйымдастыру.
5. Тиеу детальдарын жинауды, сақтауды және жеткізушілерге уақтылы қайтаруды қамтамасыз ету.
6. Сеніп тапсырылған тауарлар мен материалдарды түгендеу.
7. Қойма операциялары мен белгіленген есептілік есебінің жүргізілуін қадағалау.
8. Жанар-жағармай қызметінің тиімділігін арттыру, тауарлар мен материалдарды тасымалдау мен сақтау шығындарын азайту, заманауи технологияларды енгізу және қоймалауды ұйымдастыру жөніндегі шараларды әзірлеу және іске асыру.
9. Жанар-жағармай материалдарына өтінімдер ресімдеу, оларды жеткізуге келісім-шарттар жасау.
10. Жеткізушілермен жабдықтау мәселелері бойынша өзара әрекеттесу, жеткізу жоспарының орындалуын бақылау, егер жеткізушілер шарттық міндеттемелерді бұзса, талаптарды беруге қатысу.
11. Жанар-жағармай материалдарының ең аз қойма қорының болуын және уақтылы толтырылуын қадағалау.
12. Жанар-жағармай қызметінде тәртіп пен тазалықты сақтау шараларын әзірлеу.
13. Берілген жанар-жағармайдың құжаттарда көрсетілген номенклатураға, ассортиментке және сапаға сәйкестігін тексеру.
14. Қоймадан жанар-жағармайды қабылдау және қоймадан шығару.
15. Қойма қалдықтарының кіріс және шығыс шоттарына сәйкестігін бақылау.
16. Сақтау ыдыстары мен күзетілетін үй-жайларды қабылдау және тапсыру.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. ТМҚ түрлері, маркалары, сорттары, номенклатурасы, ассортименті және басқа да сипаттамалары, сондай-ақ олардың шығынының нормалары. 6. ТМҚ инвентаризациясын жүргізу ережелері мен тәртібі. 7. ЖЖМ жеткізуге арналған келісім-шарттарды жасау тәртібі және шарттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Дағды 2: Жанар-жағармайға қызмет көрсетудің сапалы қызметін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанар-жағармай материалдарын қабылдау, сақтау және босату, сақтау резервуарларын, үй-жайларды, жанар-жағармай құю машиналарын барынша ұтымды пайдалануды ескере отырып, оларды орналастыру қызметінің жұмысын басқару. 2. Жанар-жағармай материалдарының сақталуын қамтамасыз ету, қойма жұмыстарының есебін және белгіленген есептілікті жүргізуді бақылау. 3. Өрт сөндіру құралдарының болуын және жұмысқа жарамдылығын, қоймадағы контейнерлердің, үй-жайлардың, жабдықтардың және мүкәммалдардың жай-күйін қадағалау, сондай-ақ олардың уақтылы жөнделуі қамтамасыз етілуін қадағалау. 4. Жанар-жағармай материалдарының сапасын зертханалық бақылауды ұйымдастыру. 5. Жанар-жағармай қызметінің тиімділігін арттыру, тауарлар мен материалдарды тасымалдау мен сақтау шығындарын азайту, заманауи технологияларды енгізу және қоймалауды ұйымдастыру бойынша шараларды әзірлеу және іске асыру. 6. Жеткізушілермен жеткізілетін өнімнің сапасы мәселелері бойынша өзара іс-қимыл жасау, жеткізу жоспарының орындалуын бақылау, егер жеткізушілер шарттық міндеттемелерді бұзса, талаптарды беруге қатысу. 7. Жанар-жағармай материалдарының ең аз қойма қорының болуын және уақытылы толтырылуын қадағалау. 8. Жанар-жағармай қызметінде тәртіп пен тазалықты сақтау шараларын әзірлеу. 9. Берілетін жанар-жағар майдың құжаттарда көрсетілген номенклатураға, ассортиментке және сапаға сәйкестігін тексеру. 10. Қоймадан жанар-жағармайды қабылдау және қоймаға жіберу. 11. Қойма қалдықтарының кіріс және шығыс шоттарына сәйкестігін қадағалау. 12. Сақтау ыдыстары мен күзетілетін үй-жайларды қабылдау және тапсыру.

		Білімдер: 1. Кәсіпорынның сапа менеджменті жүйесі. 2. Персоналды басқару. 3. Қаржылық есеп және есептілік. 4. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 5. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 6. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 7. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 8. ТМҚ түрлері, маркалары, сорттары, номенклатурасы, ассортименті және басқа да сипаттамалары, сондай-ақ олардың шығынының нормалары. 9. ТМҚ инвентаризациясын жүргізу ережелері мен тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Коммуникативтілік, жеке және командада жұмыс істей білу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекеттерден іс-әрекет тәсілін анықтау, уақытылы шешім қабылдау. Бағытталған нәтиже, егжей-тегжейлі жұмысқа деген көзқарас, нбасқару құзыреттері персоналмен, кәсіпқойлық. Оқу барысында және кәсіптік іс-әрекет барысында алған кәсіптік білімдерін, дағдылары мен дағдыларын қолдану. Күнделікті тапсырмаларды орындау нәтижелеріне, орындалатын жұмыстың сапасына, азаматтық авиацияда қабылданған құжаттаманың, ережелер мен рәсімдердің талаптарын сақтаудағы жоғары ұйымшылдық пен ұқыптылыққа жауапкершілік. Еңбексүйгіштік, ұқыптылық, зейінділік, өзін-өзі ұстай білу, жауапкершілік, күйзеліске төзімділік, тіл үйрену қабілеті, оқу қабілеті, коммуникативтілік, дамуға деген ынтасы. Аналитикалық ойлау. Компьютерлік сауаттылық. Көшбасшылық қасиеттер. Топ мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу, тапсырмаларды орындаудағы дәлдік. Тез шешім қабылдай білу, кәсіптік біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Мекемелер, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары
11. Кәсіптің карточкасы «Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)»:		
Топтың коды:	1324-0	
Қызмет атауының коды:	1324-0-020	
Кәсіптің атауы:	Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Әуе кемелеріне жерде қызмет көрсету	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жалпы орта білім, техникалық және кәсіптік білім (орта буын маманы) және практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Қызметте алған мамандығы мен біліктілігіне сәйкес тағылымдамадан өту және өз бетінше жұмыс істеуге рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	9629-9-004 - Қоймашы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанар-жағармай материалдарының пайдалану қоймасы		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күтіп-ұстау жөніндегі жұмыстарды орындау ыдыстардың, резервуарлардың, сақтау қоймаларының авиаЖЖМ. 2. Техникалық қызмет көрсету жұмыстарын ұйымдастыру (ағымдағы, мерзімді және жөндеу) резервуарларды, қоймалар мен сақтау ыдыстарын, құрылымдардың құбырлы жүйелерін, технологиялық жабдықтарды, авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды айдау мен өлшеу құралдарын жөндеу және баптау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Күтіп-ұстау жөніндегі жұмыстарды орындау ыдыстардың, резервуарлардың, сақтау қоймаларының авиаЖЖМ.	Дағды 1: Техникалық жағдайды бақылау	Машықтар:	
		1. Құрылымдардың, технологиялық жабдықтардың, өлшеу құралдары мен автоматтандыру құралдарының техникалық жағдайын тексеру жоспарын әзірлеу және кестелерін жасау. 2. Құрылымдардың құбыр жүйелерінің техникалық жағдайын тексеру, технологиялық жабдықтарды жөндеу және баптау, авиациялық отын-май материалдарын айдау және дозалау құралдарын тексеру жұмыстарын ұйымдастыру және бақылау. 3. Жабдықтар мен өлшеу құралдарының істен шығу жағдайларын талдап, оларды болдырмау және жою шараларын қабылдау. 4. Өлшеу құралдарының метрологиялық тексерулерін белгіленген мерзімде қамтамасыз ету, материалдық-техникалық ресурстар мен отын-энергетикалық ресурстарды дұрыс және үнемді пайдалану. 5. Авиациялық отын-май материалдарын пайдалану кезектілігі туралы ұсыныстар беру.	
		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында авиациялық отын-май материалдарымен қамтамасыз ету ережелері. 2. Авиациялық отын-май материалдары мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, тұтынуға дайындау және сапасын бақылау ережелері, Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында. 3. Азаматтық авиацияның әуе кемелерін авиациялық отын-май материалдарымен қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Ұшулар қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 6. Еңбек қорғау талаптары. 7. Қоршаған ортаны қорғау талаптары. 8. Кәсіпорынның ішкі құжаттары, кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен жарлықтары. 9. Еңбек тәртібі ережелері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:		ұсынылмайды	

	<p>Дағды 2: Авиациялық ЖЖМ сақтау сыйымдылықтарын, резервуарлар мен қоймаларды ұстау жұмыстарының бағалануы</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғимараттар, технологиялық жабдықтар, өлшеу құралдары және автоматтандыру құралдары бойынша ағымдағы қызмет көрсету жұмыстарын жоспарлау. 2. Технологиялық жабдықтарды ағымдағы қызмет көрсету жұмыстарының сметалық құнын және еңбек шығынын әзірлеу. 3. Технологиялық жабдықтар мен ғимараттарды ағымдағы қызмет көрсету жұмыстарын орындау үшін сыртқы ұйымдарды тарту. 4. Технологиялық жабдықтар мен ғимараттарды ағымдағы қызмет көрсету жұмыстарын орындау кезінде анықтамалық материалдарды пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
<p>Еңбек функциясы 2: Техникалық қызмет көрсету жұмыстарын ұйымдастыру (ағымдағы, мерзімді және жөндеу) резервуарларды, қоймалар мен сақтау ыдыстарын, құрылымдардың құбырлы жүйелерін, технологиялық жабдықтарды, авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды айдау мен өлшеу құралдарын жөндеу және баптау.</p>	<p>Дағды 1: Техникалық қызмет көрсету жұмыстарын ұйымдастыру (ағымдағы, мерзімді және жөндеу) резервуарларды, қоймалар мен сақтау ыдыстарын, құрылымдардың құбырлы жүйелерін, технологиялық жабдықтарды, авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды айдау мен өлшеу құралдарын жөндеу және баптау.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Резервуарлар, қоймалар мен сақтау ыдыстарын ағымдағы және мерзімді жөндеуге қажетті материалдардың мөлшерін анықтау. 2. Резервуарлар, қоймалар мен сақтау ыдыстарын ағымдағы және мерзімді жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін қауіпсіздік аймақтарын белгілеу. 3. Резервуарлар мен сақтау ыдыстарын тазалау жұмыстарын орындау көлемін анықтау. 4. Жұмыс барысында технологиялық процестің бұзылуын анықтаған жағдайда жетекшіні хабардар ету. 5. Резервуарлар, қоймалар мен сақтау ыдыстарын ағымдағы және мерзімді жөндеу жұмыстарын орындау кезінде анықтамалық материалдарды қолдану. 6. Жөндеу материалдарымен, реагенттермен, құралдармен және жабдықтармен жұмыс істеу. 7. Құрылыс құбырларының құбырлық жүйелерін, резервуарлар мен сақтау ыдыстарын ағымдағы және мерзімді жөндеу жұмыстарының барлық түрлерін орындауда анықтамалық материалдарды қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

	Дағды 2: Қазіргі және кезеңдік жөндеу: емкостарды, резервуарларды, сақтау қоймаларын, құбыр жүйелерін, құрылыс және технологиялық жабдықтарды, авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды айдау және дозалау құралдарын жөндеу және баптау.	Машықтар: 1. Емкостарды, резервуарларды, сақтау қоймаларын, құбыр жүйелерін жөндеуге қажетті материалдар мөлшерін анықтау. 2. Емкостарды, резервуарларды, сақтау қоймаларын, құбыр жүйелерін жөндеу кезінде барлық күрделі жұмыстарды орындауда анықтамалық материалдарды қолдану. 3. Емкостарды, резервуарларды, сақтау қоймаларын, құбыр жүйелерін жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру. 4. Атқарылған жұмыстар бойынша барлық құжаттар мен жазбаларды рәсімдеу.
		Білімдер: 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиацияда өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Іс жүргізу, ұқыптылық, мұқияттылық, тәртіптілік, еңбекқорлық, жауапкершілік, үйренуге бейімділік, коммуникабельділік. Құжаттама талаптарын, азаматтық авиацияда қабылданған ережелер мен процедураларды орындаудағы уақытылы болу. Коммуникабельдік, еңбекқорлық, тәртіптілік. Оқыту барысында және кәсіби қызметте алынған кәсіби білім, дағдылар мен қабілеттерді қолдану.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Әуе көлігіне арналған отын-смайзматериалдары бойынша авиациялық техник
	5	Жанар-жағармайлық материалдары бойынша инженер
12. Кәсіптің карточкасы «Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқа)»:		
Топтың коды:	3118-9	
Қызмет атауының коды:	3118-9-001	
Кәсіптің атауы:	Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқа)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 105. Техник		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Машиналар мен жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету (өнеркәсіп салалары бойынша)	Біліктілік:
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жалпы орта білім, техникалық және кәсіптік білім (орта буын маманы) және тәжірибелік тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Тәжірибе өту және қызметте игерілген мамандық пен біліктілікке сәйкес дербес жұмысқа рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3112-1-002 - Техник (жалпы бейін)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Отын-май материалдары мен арнайы сұйықтықтарды есепке алу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Отын-май материалдарын есепке алу 2. Жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) беру.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Отын-май материалдарын есепке алу	Дағды 1: Отын-май материалдарының мөлшерін бақылау	Машықтар:	
		1. Отын-май материалдарын (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтарды қабылдау, есепке алу, сақтау, беру жұмыстарын жүргізу. 2. Авиакұралдардың отын-май материалдарының (АвиаЖЖМ) сақталуын сақтау үшін олардың мөлшерін үнемі бақылау арқылы қадағалау. 3. Авиакұралдардың отын-май материалдарын (АвиаЖЖМ) жанармай құюға беру үшін рұқсатты тексеру. 4. Отын-май материалдарының (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтардың сандық жағдайын есепке алып, олардың қабылдануы, сақталуы, берілуі және әуе кемелеріне жанармай құю кезінде сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 5. Бақылау анализдерін өткізуге қатысу, олардың қайталанғыштығын тексеру.	
		Білімдер:	
		1. Азаматтық әуе кемелеріне авиациялық отын-май материалдарымен (ЖЖМ) қамтамасыз ету ережелері. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық отын-май материалдары мен арнайы сұйықтықтарды сақтау. 3. Азаматтық әуе кемелерін отын-май материалдарымен (ЖЖМ) қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 6. Еңбек қауіпсіздігі талаптары. 7. Қоршаған ортаны қорғау талаптары. 8. Кәсіпорынның ішкі құжаттары, кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері. 9. Еңбек тәртібі ережелері.	

	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 2: Отын-май материалдарын (ЖЖМ) есепке алу құжаттамасын жүргізу</p>	<p>ұсынылмайды</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авиақұралдардың отын-май материалдары (АвиаЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтардың қозғалысы туралы жазбаларды жүргізу. 2. Отын-май материалдарын (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтарды қабылдау, есепке алу, сақтау, беру құжаттамасын рәсімдеу. 3. Авиақұралдардың отын-май материалдарын (АвиаЖЖМ) жанармай құюға беру үшін рұқсатты тексеру. 4. Отын-май материалдарының (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтардың сандық жағдайын есепке алып, олардың қабылдануы, сақталуы, берілуі және әуе кемелеріне жанармай құю кезінде сақталуын бақылау. 5. Бақылау анализдеріне қатысу, олардың қайталанғыштығын тексеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Ұшулар қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 6. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
<p>Еңбек функциясы 2: Жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) беру.</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 1: Жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) беру технологиясын сақтау.</p>	<p>ұсынылмайды</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтарды беру жұмыстарын жүзеге асыру. 2. Авиақұралдардың отын-май материалдарының (АвиаЖЖМ) сақталуын үнемі бақылау арқылы қадағалау. 3. Авиақұралдардың отын-май материалдарын (АвиаЖЖМ) жанармай құюға беру үшін рұқсатты тексеру. 4. Жанар-жағармай материалдарының (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтардың сандық жағдайын есепке алып, олардың қозғалысы кезінде сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 5. Бақылау анализдеріне қатысу, олардың қайталанғыштығын тексеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Ұшулар қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 6. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Жанар-жағармай материалдарының (ЖЖМ) шығынын басқару.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авиақұралдардың отын-май материалдары (АвиаЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтардың қозғалысы туралы есеп жүргізу. 2. Жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтарды қабылдау, есепке алу, сақтау, беру құжаттамасын рәсімдеу. 3. Авиақұралдардың отын-май материалдарын (АвиаЖЖМ) жанармай құюға беру үшін рұқсатты тексеру. 4. Жанар-жағармай материалдарының (ЖЖМ) және арнайы сұйықтықтардың сандық жағдайын резервуарлар, сыйымдылықтар, сақтау орындары бойынша есепке алу. 5. Сыйымдылықтарды және сақтау орындарын тиімді пайдалану мақсатында отын-май материалдары мен арнайы сұйықтықтардың шығынын ұйымдастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 2. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында. 3. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Ұшулар қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 6. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Аталмыш қасиеттер: орындаушылық, ұқыптылық, мұқияттық, тәртіп, еңбексүйгіштік, жауапкершілік, үйренуге қабілеттілік, коммуникативтілік.</p> <p>Құжаттама, ережелер және азаматтық авиацияда қабылданған рәсімдерді сақтау кезіндегі уақыттылық.</p> <p>Коммуникабельдік, еңбексүйгіштік, тәртіптілік.</p> <p>Оқыту барысында және кәсіби қызмет процесінде алған кәсіби білімдерді, дағдыларды және шеберлікті қолдану.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар. 	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Отын-май материалдары бойынша авиациялық техник
	5	Отын-май материалдары бойынша инженер
13. Кәсіптің карточкасы «Жанар-жағармай станциясының операторы»:		
Топтың коды:	8187-1	
Қызмет атауының коды:	8187-1-007	
Кәсіптің атауы:	Жанар-жағармай станциясының операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Жанармай станциялары операторы, 2, 3, 4, 5 разрядтар		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Машиналар мен жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету (өнеркәсіп салалары бойынша)	Біліктілік:
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Негізгі орта білім, техникалық және кәсіби білім (жоғарғы деңгейде) немесе жалпы орта білім мен практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық (білім беру ұйымдарының бағдарламалары бойынша 6 кәсіби дайындық курстары бір жылға дейін немесе кәсіпорында оқыту).		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Тәжірибеден өту және қызметте алған мамандық пен біліктілікке сәйкес жеке жұмысқа рұқсат алу		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1420-0-010 - Жанар-жағармай құю станциясының меңгерушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өуе кемелерін авиациялық отынмен толтыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өуе кемелерін отынмен қамтамасыз ету жүйесін қызмет көрсету, автозаправочная колонка арқылы отын беру дәлдігін тексеру және бақылау 2. Ұшу құралдарын жанармаймен қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өуе кемелерін отынмен қамтамасыз ету жүйесін қызмет көрсету, автозаправочная колонка арқылы отын беру дәлдігін тексеру және бақылау	Дағды 1: Өуе кемелерін отынмен қамтамасыз ету жүйесін қызмет көрсету	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Өуе кемелерін, автокөліктерді, мотоциклдерді, тракторларды, түрлі құрылғыларды, кемелерді және басқа да көлік құралдарын қолмен және жанармай құю станцияларының көмегімен жанармаймен және маймен қамтамасыз ету. 2. Көлік құралдарына жанармай беру. 3. Дөңгелектердегі ауаның қысымын тексеру. 4. Мұнай өнімдерін майда ыдысқа құю. 5. Бөлшектерді салу. 6. Мұнай өнімдерін және майларды қабылдау. 7. Лабораториялық талдаулар жүргізу үшін сынамалар алу. 8. Қабылданған және сатылған өнімдер бойынша құжаттарды рәсімдеу. 9. Ауыстыру барысында есептер құрастыру. 10. Автоматты жанармай құю жүйесін қызмет көрсету. 11. Жанармайдың шығуын тексеру және бақылау. 12. Дисплей мен басқа көрсеткіштердегі ақпараттың дұрыстығын бақылау. 13. Қызмет көрсетілетін жабдықтарды жұмыс барысында жөндеу және ретке келтіру. 14. Жүйедегі ақаулы бөлшектер мен түйіндерді жөндеу және ауыстыруға қатысу. 	

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жанармай құю жабдығының жұмыс принципі. 2. Мұнай өнімдерінің тағайындалуы мен сыртқы ерекшеліктері. 3. Сатылатын мұнай өнімдерінің атаулары, маркалары және сорттары. 4. Өлшеуіш құралдарды және аспаптардың атауы мен қолдану шарттары. 5. Қабылданған және сатылған мұнай өнімдері бойынша құжаттаманы рәсімдеу тәртібі. 6. Мұнай өнімдерін сақтау және шығару тәртібі. 7. Резервуарларды, технологиялық трубопроводтарды, жанармай құю жабдығын және электронды-автоматтандырылған басқару жүйесін пайдалану ережелері. 8. Ұшақтардың отын және май жүйелерінің схемалары. 9. Ұшақтарды жанармаймен стационарлы орталықтандырылған жүйемен қамтамасыз ету құрылымы және пайдалану ережелері. 10. Авиациялық майларды және жанармайларды механикалық қоспалар мен суға тексеру үшін автоматты және химиялық әдістермен оперативті-аэродромдық бақылау жүргізу ережелері. 11. Жабдықтарды техникалық пайдаланудың ережелері. 12. Жанармайды айдау жабдығын жұмыс орнында орнату тәртібі. 13. Ішкі жану қозғалтқышын дайындау және іске қосу тәртібі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Жанармай құю колонкасының жанармайды беру дәлдігін тексеру және бақылау.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-ші разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өуе кемелерін, сондай-ақ автомобильдерді, мотокөліктерді, тракторларды, ұшу аппараттарын, кемелер мен басқа көлік құралдарын жанармаймен және майлаушы материалдармен (бензин, керосин, май және басқа) механикалық және жартылай автоматты жанармай құю құрылғыларымен қамтамасыз ету. 2. Ұшу аппараттарын жылжымалы жанармай құю құралдарымен сағатына 500 литр өнімділікпен жанармаймен қамтамасыз ету. 3. Радиаторларға су құю және аккумулятор сұйықтығын құюды жүзеге асыру. 4. Құрылғыларды жөндеу үшін өтінімдер беру және жөндеуден қабылдау. 5. Жанармай өнімдерін жанармай құю станцияларына жеткізу үшін өтінімдер беру. 6. Материалдық есеп құжаттамасын жүргізу. 7. Өлшеуіш құралдарды және аспаптарды тексеру мерзімдерінің бақылауын қамтамасыз ету. 8. Қызмет көрсету жабдықтарының ұсақ ақауларын жою, тазалау және майлау жұмыстарын орындау. 9. Өуе кемесіне жанармайды автоматтандырылған жанармай құю жүйесі арқылы құю көлемін анықтау. 10. Жанармайдың дәлдігіне бақылау жүргізу. 11. Экрандардағы және басқа индикаторлардағы ақпараттың дұрыстығын тексеру. 12. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмыс барысында баптауын жүзеге асыру. 13. Жүйедегі ақаулы бөлшектер мен тораптарды жөндеу және ауыстыру жұмыстарын орындауға қатысу.

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жанармай құю жабдықтарының, өлшеуіш құралдарының құрылымы. 2. Мұнай өнімдерінің физикалық және химиялық қасиеттері. 3. Қысқы және жазғы уақытта көлік құралдарын жанармаймен қамтамасыз ету үшін қолданылатын барлық мұнай өнімдерінің атаулары, маркалары мен сорттары. 4. Өтінімдер мен материалдық есеп құжаттамасын рәсімдеу тәртібі. 5. Өлшеуіш құралдардың тексеру мерзімдері. 6. Резервуарларды, технологиялық құбыр жүйелерін, жанармай құю жабдықтарын және электронды-автоматтандырылған басқару жүйесін пайдалану ережелері. 7. Ұшу аппараттарының жанармай және май жүйелерінің сызбалары. 8. Ұшақтарды жанармаймен орталықтандырылған жүйелер арқылы жанармаймен қамтамасыз ету құрылғыларының құрылымы мен пайдалану ережелері. 9. Авиациялық отын мен май материалдарының құрамында су мен механикалық қоспалардың бар-жоғын автоматты және химиялық әдістермен бақылау жүргізу ережелері. 10. Жабдықтарды пайдалану ережелері. 11. Жанармайды айдау жабдығын жұмыс орнында орнату тәртібі. 12. Ішкі жану қозғалтқышын дайындау және іске қосу тәртібі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:
ұсынылмайды

Еңбек функциясы 2:
 Ұшу құралдарын жанармаймен қамтамасыз ету

Дағды 1:
Отынның сапасын тексеру

Машықтар:

4-й разряд

1. Ауа кемелерін, сондай-ақ автокөліктерді, мотоциклдерді, тракторларды, ұшақтарды, кемелерді және басқа да көлік құралдарын автоматты және механикалық жанармай құю құралдары арқылы жанармаймен (бензин, керосин, май және басқалар) толықтыру.
2. Ұшақтарды 500 литр минутына дейін жанармай құюға арналған жылжымалы жанармай құю қондырғыларымен толтыру.
3. Отын және май құю жабдықтарының, басқару автоматикасының және электр таратқыш щиттердің жұмыс жағдайын тексеру.
4. Отын құю колонкалары мен өлшеу құралдарын тексеруге ұсыну мерзімдерін бақылау.
5. Жабдықтарды жөндеу үшін өтінімдер беру және жөндеуден қабылдау.
6. Жылжымалы жанармай құю станцияларын қуат көздеріне қосу.
7. Ішкі жану қозғалтқышы бар бензоэлектр агрегатын, генераторды және басқару электр щитын жұмыс жағдайына келтіру.
8. Жанармай құю құралдарының қашықтан басқару автоматикасының кішкентай ақауларын жою.
9. Авиациялық отын-смайлық материалдарының су мен механикалық қоспаларға сапасын тексеру үшін оперативті-аэродромды бақылау әдістерімен және химиялық әдістермен жанармайды тексеру.
10. Отын қабылдайтын, сақтайтын және шығаруға арналған резервуарлардың, насос қондырғыларының, сүзгілердің, құбыр жүйелерінің және жанармай құю агрегаттарының ақауларын тексеру.
11. Өлшеу құралдарын тексеруге ұсынылған мерзімдерді бақылау.
12. Жанармай құю құралдарының қашықтан басқару автоматикасындағы кішкентай ақауларды жою.

Білімдер:

1. Резервуарларды, технологиялық құбыржолдарын, отын құю жабдықтарын және электронды-автоматты басқару жүйесін пайдалану тәртібі.
2. Өуе кемелерінің отын және май жүйелерінің сызбалары.
3. Өуе кемелерін отынмен орталықтандырылған құю жүйелерін пайдалану тәртібі.
4. Авиациялық жанар-жағармай материалдарының құрамында су мен механикалық қоспалардың болуына оперативті-аэродромдық бақылау жүргізу тәртібі.
5. Өзендік автозаправка станциясының техникалық пайдалануы, бензоэлектрлі агрегатының және іштен жану қозғалтқышы мен электр щитінің жұмыс істеу тәртібі.
6. Жұмыс орнында отын айдау жабдығын орнату тәртібі.
7. Іштен жану қозғалтқышын дайындау және іске қосу тәртібі.
8. Резервуарларды, технологиялық құбыржолдарын, отын құю жабдықтарын және электронды-автоматты басқару жүйесін пайдалану ережелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: Ұшақтарды отынмен қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-ші разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автоматтандырылған отынмен және маймен қамтамасыз ету жүйесін қызмет көрсету, несие карталары арқылы электронды құрылғымен ақпарат енгізу және көрсету, аппараттық блок пен перфораторды пайдалану. 2. Автозаправка колонкасымен отынның шығуын тексеру және бақылау. 3. Құрылғыдағы енгізу және жазу индикаторларының дұрыс ақпаратты көрсетілуін бақылау. 4. Перфолентаны ақпаратпен алып тастау, кассеттерді ауыстыру және жады блогына жазу жүргізу. 5. Қызмет көрсетілетін жабдықты жұмыс процесінде баптау. 6. Жүйенің ақаулы бөліктерін және тораптарын жөндеуге қатысу. 7. Ұшақтарды автоматты және механикалық жабдықтармен отынмен қамтамасыз ету. 8. Ұшақтарды отынмен қамтамасыз ету үшін орталықтандырылған жүйелерді пайдалану. 9. Отын таратушы жабдықтардың, басқару автоматикасының және электрораспределительные щиттердің жұмысын тексеру. 10. Отын құю жабдықтары мен өлшеу құралдарының тексеру мерзімдерін бақылау. 11. Жабдықтарды жөндеу және қабылдау бойынша өтініштер беру. 12. Отын құю жабдықтарындағы ұсақ ақауларды жою.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кредиттік карталар бойынша мұнай өнімдерін автоматтандырылған беру жүйесінің құрылымы және пайдалану тәртібі. 2. Ақпаратты жады блогына енгізу және өңдеу негізгі әдістері. 3. Жүйенің түйіндерін дәлдікке тексеру және баптау тәртібі. 4. Кредиттік карталар бойынша көлік құралдарын отынмен қамтамасыз ету процесін жүргізу реті. 5. Кредиттік карталар бойынша мұнай өнімдерін беру және төлеу тәртібі туралы нұсқаулық. 6. Резервуарлар, технологиялық құбырлар, отын құю жабдықтары және электронды-автоматты басқару жүйесін пайдалану ережелері. 7. Ұшақтардың отын және май жүйелерінің схемалары. 8. Ұшақтарды отынмен орталықтандырылған қамтамасыз ету жүйесінің құрылымы және пайдалану ережелері. 9. Авиациялық отын-смазка материалдарының сапасын бақылау ережелері, су мен механикалық қоспалардың мөлшерін автоматты және химиялық әдістермен тексеру. 10. Жұмыс орнында отын перекачка жабдықтарын орнату тәртібі.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>ұсынылмайды</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Орындаушылық, ұқыптылық, мұқияттылық, тәртіптілік, еңбекқорлық, жауапкершілік, үйренуге қабілеттілік, коммуникабельділік.</p> <p>Құжаттаманы, ережелер мен процедураларды сақтауда дәлдік (пунктуалдылық), азаматтық авиацияда қабылданған талаптарды орындау.</p> <p>Жанжақты байланыс орната алу, еңбекқорлық, тәртіптілік.</p> <p>Кәсіби білімдерді, дағдыларды және іскерліктерді қолдану, оларды оқыту барысында және кәсіби қызметте алған.</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Авиациялық техник, жанармай-майлау материалдары бойынша	
	5	Жанармай-майлау материалдары бойынша инженер	
16. Кәсіптің карточкасы «Жанар-жағармай құю станциясының меңгерушісі»:			
Топтың коды:	1420-0		
Қызмет атауының коды:	1420-0-010		
Кәсіптің атауы:	Жанар-жағармай құю станциясының меңгерушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 94-параграф. Цех (участок) бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Әуе кемелерінің ұшуын авиациялық отынмен қамтамасыз ету саласында кемінде үш жыл тәжірибе.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Алған мамандығына және қызметтегі біліктілігіне сәйкес тағылымдамадан өту және өз бетінше жұмыс істеуге рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1324-0-026 - Қойма бастығының орынбасары (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанар-жағар май қызметінің жұмысын ұйымдастыру бойынша барлық іс-шараларды ұйымдастыру және басқару.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ету жұмыстарын ұйымдастырады және басқарады. 2. ӘК қабылдау, сақтау, айдау, беру және авиациялық жанар-жағармаймен жанар-жағармай құю технологиясының орындалуын, жанар-жағармай құю жабдығының техникалық жағдайын бақылайды	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ету жұмыстарын ұйымдастырады және басқарады.			

<p>Дағды 1: Жанар-жағармайларға қызмет көрсету ауысымының жұмысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік нұсқаулар.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бағынысты бөлімшелердің (ауысымдардың) авиациялық жанар-жағармай материалдарын қабылдау, сақтау және босату, сақтау резервуарларын, үй-жайларды, жанар-жағармай құю машиналарын барынша ұтымды пайдалануды ескере отырып орналастыру жұмыстарын басқару. 2. Құрылыстарды құбырмен жабдықтау, технологиялық жабдықтарды, авиациялық жанар-жағар майларды және арнайы сұйықтықтарды айдау және беру құралдарын жөндеу және реттеу бойынша жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру және бақылау. 3. Жабдық пен бақылау-өлшеу құралдарының істен шығу жағдайларын талдау және олардың алдын алу және жою шараларын қабылдау. 4. Құрылымдарға, технологиялық жабдықтарға, бақылау-өлшеу аспаптарына және объектілерді автоматтандыру құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша жоспарларды әзірлеу және кестелерді жасау. Олардың орындалуын ұйымдастыру және бақылау. 5. Материалдық-техникалық құралдар мен отын-энергетикалық ресурстардың дұрыс және үнемді пайдаланылуын қамтамасыз ету. 6. Авиациялық жанар-жағар майларды тұтыну тәртібі бойынша ұсыныстар беру, сақталған қорларды ауыстыру жоспарларын жасау. 7. Қызметтің техникалық персоналы жіберген авиациялық жанар-жағармай материалдарын сақтау мен құюдың технологиялық процестерін бұзушылықтарды тергеп-тексеруге қатысу. 8. Жанар-жағармай қызметіндегі жабдықтарды пайдалану және оларға техникалық қызмет көрсетудің озық тәжірибесін зерделеуге және енгізуге, рационализаторлық ұсыныстар мен өнертабыстарды қарауға, жаңа техника мен технологияны, механикаландыру мен автоматтандыру құралдарын енгізуге, ұйымдастыру-техникалық шараларды енгізуге қатысу. еңбек өнімділігін арттыруға және жабдықты ұстауға және қызмет көрсетудің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін орындауға кететін шығындарды азайтуға бағытталған шаралар.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Өндірістік қауіпсіздік талаптары. 3. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары. 4. М.А. бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармаймен қамтамасыз ету қағидалары. 6. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдарын және арнайы сұйықтықтарды сақтау, жанар-жағармай құюға жеткізуге дайындау және сапасын бақылау қағидалары. 7. Қолданыстағы бұйрықпен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар. 8. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы. 9. Кәсіпорын басшысының өкімдері, өкімдері 10. Еңбек тәртібі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>

	<p>Дағды 2: Жеке құрам менеджменті</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ қызметі жұмыскерлерінің аттестациясына арналған материалдарды әзірлеу, оның ішінде базалық және бекітілген зертханалар. 2. ЖЖМ сақтау және әуе кемелерін құю технологиялық процестерінің бұзылуына, техникалық қызмет құрамының жасаған қателіктеріне тергеу жүргізуге қатысу. 3. ЖЖМ қызметіндегі жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша озық тәжірибені зерттеу және енгізуге қатысу, рационализаторлық ұсыныстар мен жаңалықтарды қарастыру, жаңа техника мен технологияларды, механизация және автоматизация құралдарын енгізу, еңбек өнімділігін арттыруға, жабдықты техникалық қызмет көрсету шығындарын азайтуға, сондай-ақ қызметтің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін орындауға бағытталған ұйымдастыру-техникалық шараларды енгізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Өндірістік қауіпсіздік талаптары. 3. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары. 4. Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармаймен қамтамасыз ету қағидалары. 6. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдарын және арнайы сұйықтықтарды сақтау, жанар-жағармай құюға жеткізуге дайындау және сапасын бақылау қағидалары. 7. Қолданыстағы бұйрықпен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ететін ұйымдарға қойылатын талаптар. 8. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы. 9. Кәсіпорын басшысының өкімдері, өкімдері. 10. Еңбек тәртібі. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 2: ӨК қабылдау, сақтау, айдау, беру және авиациялық жанар-жағармаймен жанар-жағармай құю технологиясының орындалуын, жанар-жағармай құю жабдығының техникалық жағдайын бақылайды</p>		

<p>Дағды 1: Материалдық базаны ұстау бойынш</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдық пен бақылау-өлшеу құралдарының істен шығу жағдайларын талдау және олардың алдын алу және жою шараларын қабылдау. 2. Өлшеу құралдарының метрологиялық тексеруін уақтылы, материалдық-техникалық құралдар мен отын-энергетикалық ресурстарды дұрыс және үнемді пайдалануды қамтамасыз ету. 3. Жұмысты ұйымдастыру, басқару және бақылау жанар-жағар май қызметінің негізгі қорларын пайдалануға арналған жабдықтар, контейнерлер және персонал. 4. Жабдықтар мен машиналар қауіпсіз пайдалану талаптарына сәйкес келмесе, олардың жұмысына тиісті шектеулер немесе тыйым салулар енгізу. 5. Жұмысты бастамас бұрын қызмет көрсетуші персоналдың жабдықтың техникалық жағдайын тексеруінің сапасы мен жүйелілігін ұйымдастыру және бақылау. 6. Жабдықтарды уақтылы жаңарту жұмыстарын жоспарлау. 7. Қызметтің персоналын, жабдықтарын, ғимараттары мен құрылыстарын ОЖП және ВЛП-да жұмысқа дайындау бойынша іс-шаралардың орындалуын ұйымдастыру. 8. Жабдықтардың сақталуын, техникалық дайындығын және техникалық қызмет көрсету кестелерінің қатаң сақталуын, бақылау-өлшеу аспаптары мен өрт сөндіру құралдарын уақтылы тексеруді қамтамасыз ету. 9. Жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша озық тәжірибелерді жинақтау және тарату. 10. Жаңа техника мен технологияны әзірлеуді және енгізуді ұйымдастыру.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтардың жұмысына арналған нұсқаулық. 2. Өлшеудің біркелкілігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 3. Өнеркәсіптік қауіпсіздік. 4. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің жабылуы. 5. Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 6. Авиациялық жанар-жағармаймен және азаматтық әуе кемесінің майлау материалдарын қолдануға арналған ережелер. 7. Жанармай құю станциясына және авиациялық жанар-жағармай материалдарын және авиациялық жанар-жағармай материалдарының сапасын бақылау және Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарындағы арнайы сұйықтықтарды және арнайы сұйықтықтарды сапасын бақылау ережелері. 8. Азаматтық әуе кемесінің жанар-жағармай материалдарын қамтамасыз ету үшін ұйымдарға қойылатын талаптар. 9. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы. 10. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары, бұйрықтары. 12. Еңбек ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>ұсынылмайды</p>

	Дағды 2: Қызмет көрсету персоналының жұмысын ұйымдастыру (ауысым)	Машықтар: 1. Ауаның жанармаймен қамтамасыз етілуінде үздіксіз операцияларды қамтамасыз ету. 2. Жұмыс орнында және біліктілікті арттыру қызметтерінің қызметкерлерінің (ауысымының) өтуін ұйымдастырады және бақылайды. 3. Қызметкерлердің жұмыс уақытына уақыт парағын сақтау. 4. Мамандар мен жұмысшыларға олардың біліктілігі мен жабдықтарының жекелеген түрлерінің жұмысына қол жетімді болжамдар салу. 5. Қызметкерлердің жұмыс және демалыс кестелерін белгілеу. 6. Қызметкерлердің өндірістік міндеттердің уақтылы орындалуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Кәсіпорынның ұйымдық құрылымы. 2. Тақырып, кәсіпорын басшысының бұйрықтары. 3. Еңбек ережелері. 4. Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. 5. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің қыртысы. 6. Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі ережелері . 7. Авиациялық жанар-жағармаймен және азаматтық әуе кемелерінің жағармоландарымен бекітілген, актерлік актілердің бұйрығымен бекітілген ережелер. 8. Сақтаумен сапасын бақылау ережелері Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарындағы арнайы сұйықтықтарды және арнайы сұйықтықтарды жүргізу үшін дайындау ережелері. 9. Жанармай-авиацияның жанар-жағармай материалдарын қамтамасыз ету үшін ұйымдарға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күнделікті тапсырмаларды орындаудың нәтижесіне, орындалатын жұмыстың сапасына, азаматтық авиацияда қабылданған құжаттама, ережелер мен процестерді сақтауда жоғары ұйымшылдық пен дәлдікке жауапкершілік. Орындаушылық, ұқыптылық, зейін қою, өзін-өзі бақылау, жауапкершілік, стресске төзімділік, үйренуге қабілеттілік, коммуникативтілік, даму үшін мотивация. Аналитикалық ойлау. Компьютерлік сауаттылық. Көшбасшылық қасиеттер. Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу, тапсырмаларды орындауда дәлдік. Шешім қабылдауда жылдамдық, кәсіби біліктіліктер мен дағдыларды дербес дамыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Арнайы әуе көлігі бөлімшелерінің жетекшілері (басқарушылары)
	6	Жанар-жағармай материалдар инженері
17. Кәсіптің карточкасы «Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер»:		
Топтың коды:	2145-2	
Қызмет атауының коды:	2145-2-001	
Кәсіптің атауы:	Жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 38. Жөндеу инженері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Химиялық технология және өндіріс (түрлері бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Орта білімнен кейінгі білім (қолданбалы бакалавриат), практикалық тәжірибе; бакалавриатта кемінде екі жыл оқу немесе арнайы жоғары білім бағдарламаларын меңгеруде үш жыл, практикалық тәжірибе. Авиақиялық жанар-жағармай материалдарын қамтамасыз ету саласында кемінде 1 жыл жұмыс стажы.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ету бойынша бастапқы дайындық курсы және/немесе біліктілікті арттыру курсы аяқтағаны туралы сертификат, үшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиақиялық персоналды даярлау типтік бағдарламаларының талаптарына сәйкес. Стажировка ету және алған мамандығы мен біліктілігіне сәйкес дербес жұмысқа рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1420-0-010 - Жанар-жағармай құю станциясының меңгерушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанар-жағармай қызметінің ауысымын ұйымдастыру және басқару.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылғылардың жағдайын бақылау. 2. Авиақиялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарын сапалы және қауіпсіз пайдалану, сондай-ақ технологиялық жабдықтың жұмыс істеуін қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Құрылғылардың жағдайын бақылау.	Дағды 1: Күнделікті оперативтік тексерістерді жүргізу.	Машықтар:	
		1. Авиақиялық жанар-жағармай материалдарын (авиаЖЖМ) қабылдау, сақтау, айдау, беру және әуе кемелерін құю технологиясының орындалуын, сондай-ақ құю құралдарының техникалық жағдайын бақылау. 2. Құрал-жабдықтар мен ауысым персоналының жұмысын басқару және бақылау. 3. Құрылғылардың жағдайын тексеру. 4. Анықталған ақаулар бойынша талдау жүргізіп, оларды қолданысқа жарамдылығын анықтау мақсатында рұқсат етілген шекті мәндермен сәйкестігін тексеру. 5. Техникалық құрамның жұмыс процесінде авиаЖЖМ сақтау және құю технологиясының бұзылуын тергеуге қатысу. 6. Қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін жабдықтарды пайдаланудан шеттету. 7. Жарамсыз жабдықты пайдалануға шектеулер немесе тыйым салуды енгізу.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелеріне авиациялық жанар-жағармай материалдарын қамтамасыз ету ережелері. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапа бақылауын жүргізу ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелеріне жанар-жағармай материалдарын қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. 5. Әуе қозғалысы қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары. 6. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 7. Кәсіпорынның ұйымдастыру құрылымы. 8. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары, өкімдері. 9. Еңбек тәртібі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	<p>Дағды 2: Бақылау тексерістерін жүргізу.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды айдау және дозалау құралдары, технологиялық жабдықтар мен құрылыстардың құбыр байланысын ақаусыздық, тығыздық тұрғысынан тексеру. 2. Ақаулы жабдықты жөндеу технологиясын өзірлеу. 3. Қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін жабдықты пайдалану мүмкіндігін тоқтату. 4. Ақаулы жабдықты пайдалану кезінде тиісті шектеулер немесе тыйым салулар енгізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелеріне авиациялық жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету ережелері. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапа бақылауын жүргізу ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелеріне жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдері. 6. Еңбек тәртібі ережелері.
<p>Еңбек функциясы 2: Авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарын сапалы және қауіпсіз пайдалану, сондай-ақ технологиялық жабдықтың жұмыс істеуін қамтамасыз ету.</p>	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

<p>Дағды 1: Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының техникалық қызмет көрсету және ағымдық жөндеуін қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының тексерістері/қадағалауларын жүргізу. 2. Ауысым жетекшісімен жөндеу және профилактикалық жұмыстарды келісу. 3. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының уақытында қызмет көрсету және ағымдық жөндеуін қамтамасыз ету. 4. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының жоспарлы және жоспардан тыс жөндеуін қауіпсіздік шараларын сақтай отырып жүргізу. 5. Жабдық элементтерінің таңбалау мен таңбалау белгілерін жаңарту.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азаматтық әуе кемелеріне авиациялық жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету ережелері. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапа бақылауын жүргізу ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелеріне жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Әуе қозғалысы қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының техникалық қызмет көрсету және жөндеуін қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының тексерістері мен қадағалауларын жүргізу. 2. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының техникалық жағдайын бағалау негізінде жөндеудің көлемі мен әдісін анықтау. 3. Ауысым жетекшісімен жөндеу және профилактикалық жұмыстарды келісу. 4. Жөндеу жұмыстарын орындаушы ұйымға бақылауды қамтамасыз ету. 5. Технологиялық жабдықтың, авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды айдау және мөлшерлеу құралдарының жөндеуін қауіпсіздік шараларын сақтай отырып жүргізу.

		Білімдер: 1. Азаматтық әуе кемелеріне авиациялық жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету ережелері. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапа бақылауын жүргізу ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелеріне жанар-жағармай материалдарын (ЖЖМ) қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 4. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 5. Әуе қозғалысы қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Коммуникабельдік, жеке және командада жұмыс істей алу қабілеті, білім мен практикалық тәжірибеге негізделген қолданыстағы әдістерден әрекет ету жолын таңдау, уақтылы шешімдер қабылдай білу. Кәсіби білімдер, дағдылар мен қабілеттерді қолдану, оларды оқу барысында және кәсіби қызметте алған тәжірибе негізінде. Күнделікті тапсырмаларды орындаудың нәтижелері үшін жауапкершілік, орындалған жұмыстың сапасы, құжаттама, ережелер мен процедураларды сақтау барысында жоғары ұйымдастырушылық пен дәлдік, азаматтық авиацияда қабылданған талаптарға сәйкес жұмыс істеу. Орындаушылық, ұқыптылық, мұқияттық, өзін-өзі тәртіпке келтіру, жауапкершілік, стресске төзімділік, тілдерді үйренуге қабілеттілік, үйренуге бейімділік, коммуникативтілік, дамуға ынталылық. Аналитикалық ойлау. Компьютерлік сауаттылық. Көшбасшылық қасиеттер. Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу, тапсырмаларды орындауда дәлдік. Шешімдер қабылдауда жылдамдық, кәсіби біліктіліктер мен дағдыларды өз бетімен дамыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жанар- жағармай станциясының жетекшісі.
	5	Отын-жылу материалдары инженері.
18. Кәсіптің карточкасы «Зертхана бастығы (көлікте)»:		
Топтың коды:	1325-1	
Қызмет атауының коды:	1325-1-029	
Кәсіптің атауы:	Зертхана бастығы (көлікте)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 75-параграф. Өндірістік зертхананың бастығы (өндіріс бақылаушысы)	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Зертханалық технология	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Орта білімнен кейінгі білім (қолданбалы бакалавриат), практикалық тәжірибе; бакалавриатта кемінде екі жыл оқу немесе арнайы жоғары білім бағдарламаларын меңгеруде үш жыл, практикалық тәжірибе, әуежанармаймен қамтамасыз ету бойынша кемінде 1 жыл еңбек өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Әуе кемелерін жанар-жағармаймен қамтамасыз ету бойынша бастапқы дайындық курсы және/немесе біліктілікті арттыру курсы аяқтағаны туралы сертификат, ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиациялық персоналды даярлау типтік бағдарламаларының талаптарына сәйкес. Стажировка ету және алған мамандығы мен біліктілігіне сәйкес дербес жұмысқа рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-1-008 - Зертхана меңгерушісі (басқа да салаларда)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	ЖЖМ зертханасын ұйымдастыру және басқару.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зертхана мен аэродромда авиациялық жанар-жағармай материалдарының (авиаЖЖМ) сапасын бақылау жұмыстарын ұйымдастырады және бақылайды. 2. Құрал-жабдықтар мен өлшеу құралдарының дұрыс техникалық пайдалануын және үздіксіз жұмысын қамтамасыз етеді.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Зертхана мен аэродромда авиациялық жанар-жағармай материалдарының (авиаЖЖМ) сапасын бақылау жұмыстарын ұйымдастырады және бақылайды.	Дағды 1: Жанар-жағармай материалдарының (ЖЖМ) сапасын бақылау жұмыстарын ұйымдастыру.	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ зертханасының ауысым жұмысының ұйымдастырылуын қамтамасыз ету. 2. Авиациялық жанар-жағармай материалдарының (авиаЖЖМ) сынамаларын іріктеу жұмыстарына жетекшілік ету. 3. Жанармайдың сапасын қамтамасыз ету бойынша шараларды қабылдау, сақтау және беру кезінде сапа бақылауын ұйымдастыру және бақылау. 4. Жанармай сынамаларының сапа көрсеткіштері бойынша талдау жүргізу. 5. Әуе техникасын жанар-жағармаймен қамтамасыз ету үшін қабылданатын, сақталатын және берілетін жанармайдың сапасын тексеру және есепке алу. 6. Жанармайды сақтау ережелерінің сақталуын бақылау. 7. Жинақталған пайдаланылған мұнай өнімдерінің сапасын бақылау. 8. Жанар-жағармаймен толтырылатын резервуарлардың, теміржол және автокөлік цистерналарының, ыдыстардың тазалығын тексеру. 9. Жанар-жағармаймен толтырылған резервуарларды судың және механикалық қоспалардың жоқтығына тексеру. 10. Жанармай сынамаларын кәсіпорын зертханасында анықталмайтын көрсеткіштерді тексеру үшін сыртқы зертханаларға дайындау және жіберу жұмыстарын ұйымдастыру. 11. Жанар-жағармай құю, тасымалдау және сүзгіден өткізу құралдарының техникалық жағдайын бақылау. 12. Лаборант-техниктерді стажировкадан өткізу жұмыстарын ұйымдастыру. 13. Жазбаларды жүргізу. 	

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Авиациялық ЖЖМ-нің химиялық және физикалық қасиеттері. 2. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылау процедуралары. 3. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 4. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 6. Өндірістік қауіпсіздік талаптары. 7. Азаматтық авиациядағы әуе кемелерінің ұшу қауіпсіздігі талаптары. 8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиацияда өрт қауіпсіздігі ережелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
--------------------------	-------------

Дағды 2: Авиациялық жанар-жағармай материалдарының (авиаЖЖМ) сапасын бақылау жөніндегі тексерулерді жүргізу.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанар-жағармай материалдары (ЖЖМ) мен арнайы сұйықтықтардың сапасын, резервуарлардың, теміржол цистерналарын, жанармай толтыру құрылғыларының, автоцистерналардың және басқа да технологиялық жабдықтардың тазалығын бақылау. 2. ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтардың үлгілерін іріктеу жұмыстарын басқару. 3. Сынақтардың стандартты әдістерінің сақталуын, талдау нәтижелерінің жазбалары мен есептеулерінің дұрыстығын бақылау. 4. ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтардың сапалық жағдайын есепке алып, олардың сапасын сақтау шараларының сақталуын бақылау (қабылдау, сақтау, беру және әуе кемелерін жанармаймен қамтамасыз ету кезінде). 5. Бақылау анализдерін жүргізуді ұйымдастыру, олардың қайталануының дұрыстығын тексеру. 6. Құрал-жабдықтар, приборлар, аспаптар, құрал-саймандар, химиялық ыдыстар, реагенттер және басқа қажетті материалдарға тапсырыс жасау. 7. Эксплуатациялық құжаттаманың жүргізілуін, жоспарлы есептердің жасалуын бақылау, ЖЖМ паспортының тексерілуін және қол қоюды жүзеге асыру. 8. ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтардың физика-химиялық анализдерін жүргізу, талдау нәтижелері бойынша қорытынды дайындау. 9. ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтардың үлгілерін қабылдау, есепке алу, сақтау, орау және басқа зертханаларға жіберуді жүзеге асыру, орнатылған жабдықтар мен құралдардың техникалық күйін бақылау, қарапайым реттеулерді орындау және ұсақ ақауларды жою. 10. Жаңа талдау әдістерін игеру.
---	---

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Азаматтық авиациясының авиациялық отынмен қамтамасыз ету ережелері, 2015 жылғы 24 ақпанда ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының № 190 бұйрығымен бекітілген. 2. Азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық отындар мен арнайы сұйықтықтарды сақтау, беруге дайындау және сапа бақылауын жүргізу ережелері, 2015 жылғы 24 ақпанда ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының № 191 бұйрығымен бекітілген. 3. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық отынмен қамтамасыз етуге арналған ұйымдарға қойылатын талаптар, 2015 жылғы 24 ақпанда ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының № 188 бұйрығымен бекітілген. 4. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесінің талаптары. 5. Қазақстан Республикасының Азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі ережелері, 2015 жылғы 26 наурызда ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының № 324 бұйрығымен бекітілген. 6. Кәсіпорынның ұйымдастыру құрылымы. 7. Кәсіпорын басшысының өкімдері мен бұйрықтары. 8. Еңбек тәртібі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
<p>Еңбек функциясы 2: Құрал-жабдықтар мен өлшеу құралдарының дұрыс техникалық пайдалануын және үздіксіз жұмысын қамтамасыз етеді.</p>	<p>Дағды 1: ЖЖМ қызметінің зертханасы жабдықтарының тиісті жұмыс істеуін қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ зертханасының ауысым жұмысын ұйымдастыру. 2. ЖЖМ және арнайы сұйықтықтар үлгілерін іріктеу жұмыстарын басқару. 3. Сынақтардың стандартты әдістерін сақтау, жазбалардың дұрыстығын және талдау нәтижелері бойынша есептеулерді тексеру. 4. ЖЖМ және арнайы сұйықтықтардың сапалық күйін есепке алып, олардың сапасын қабылдау, сақтау, беру және әуе кемелерін жанармаймен толтыру кезінде сақтау шараларын бақылау. 5. Бақылау анализдерін өткізу және олардың қайта алынуын тексеру. 6. Жабдықтар, құралдар, аспаптар, бөлшектер, химиялық ыдыстар, реактивтер және басқа қажетті материалдар бойынша өтінімдер жасау. 7. Лаборант-техниктерді оқыту мен стажировка жүргізу. 8. Эксплуатациялық құжаттаманы жүргізу және жоспарлы есептілік дайындауды бақылау, авиаЖЖМ паспортына қол қою және тексеру. 9. АвиаЖЖМ және арнайы сұйықтықтар үлгілерін физико-химиялық талдау жүргізу, талдау нәтижелері бойынша қорытынды дайындау. 10. Әуежайда авиаЖЖМ және арнайы сұйықтықтар сапасын бақылау, резервуарлар, теміржол цистерналары, жанармай толтыру машиналарының және басқа да технологиялық жабдықтың тазалығын тексеру. 11. АвиаЖЖМ және арнайы сұйықтықтар үлгілерін қабылдау, есепке алу, сақтау, орау және басқа зертханаларға жіберуді ұйымдастыру. 12. Қондырғылардың, аспаптардың, құралдардың және басқа зертханалық жабдықтардың техникалық жағдайын бақылау, қарапайым реттеуді және ұсақ ақауларды жоюды жүзеге асыру. 13. Талдау жүргізудің жаңа әдістерін меңгеру.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аэродромда әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен толтыру кезінде қауіпсіздік шараларына қойылатын талаптар. 2. Қондырғылар, аспаптар, құралдар және басқа зертханалық жабдықтарды пайдалану және құрылыс ережелері. 3. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 4. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 5. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 6. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері. 7. Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	<p>Дағды 2: Лаборатория жабдықтарының жұмыс істеу қабілеттілігін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зертханалық жабдықтың жұмысқа жарамдылығын және функционалдығын тексеру. 2. Техникалық жағдайын бағалау негізінде жабдықты жөндеу көлемі мен әдісін анықтау. 3. Жанар-жағар май қызметінің басшысымен жөндеу және техникалық қызмет көрсету жұмыстарын үйлестіру. 4. Жөндеу жұмыстарын жүргізетін ұйымға бақылауды қамтамасыз ету. 5. Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, зертханалық жабдықтарды жөндеу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қондырғылар, аспаптар, құралдар және басқа зертханалық жабдықтарды тексеру, сынақтан өткізу процедуралары. 2. ЖЖМ қызметі жабдықтарын жөндеу технологиясы. 3. Жөндеуден және/немесе профилактикалық жұмыстардан кейін жұмыстарды қабылдау тәртібі. 4. Азаматтық әуе кемелерін авиациялық ЖЖМ-мен қамтамасыз ету ережелері. 5. Қазақстан Республикасының азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды сақтау, оларды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 6. Азаматтық әуе кемелерін ЖЖМ-мен қамтамасыз ету бойынша ұйымдарға қойылатын талаптар. 7. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиациядағы өрт қауіпсіздігі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Коммуникабельдік, жеке жұмыс істеу және командада жұмыс істеу қабілеті, білім мен тәжірибеге негізделген белгілі әрекет тәсілін анықтау, уақтылы шешімдер қабылдау. Оқыту барысында және кәсіби қызмет барысында алынған кәсіби білім, дағдылар мен шеберліктерді қолдану. Күнделікті тапсырмаларды орындау нәтижелері үшін жауапкершілік, орындалатын жұмыстың сапасы, құжаттама, ережелер мен процедураларға қатысты азаматтық авиацияда қабылданған талаптарды жоғары ұйымдастыру және дәлдікпен сақтау. Орындаушылық, ұқыптылық, назар аудару, тәртіп, жауапкершілік, тілдерді үйренуге қабілеттілік, оқуға бейімділік, коммуникабельдік, даму мотивациясы.</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	ЖЖМ қызметінің инженері	
	4	ЖЖМ қызметінің техник-лаборанты	
19. Кәсіптің карточкасы «Жанар- жағармай материалдары жөніндегі авиация технигі»:			
Топтың коды:	3115-9		
Қызмет атауының коды:	3115-9-002		
Кәсіптің атауы:	Жанар- жағармай материалдары жөніндегі авиация технигі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	53-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (53-шығарылым) бекіту туралы" 2021 жылғы 29 желтоқсандағы № 513 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 17 қаңтарда № 26508 болып тіркелді. 19-параграф. Жанар-жағармай материалдары бойынша авиациялық техник, 6-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Әуе кемелеріне жерде қызмет көрсету	Біліктілік:
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жалпы орта білім және ТжКО (орта буын маманы) немесе жалпы орта білім және практикалық жұмыс тәжірибесі.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиациялық персоналдың кәсіби даярлығының типтік бағдарламаларына сәйкес әуежанармаймен қамтамасыз ету бойынша бастапқы даярлық курсы және/немесе біліктілікті арттыру курсынан өткендігі туралы сертификат. Қажетті мамандық пен біліктілікке сәйкес тәжірибеден өту және дербес жұмысқа рұқсат алу.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2144-4 - Авиациялық техника жөніндегі инженерлер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Техникалық қызмет көрсету, жөндеу және технологиялық жабдықты пайдалану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық жабдықты техникалық қызмет көрсету және пайдалану. 2. Авиациялық ЖЖМ дайындау құралдарының, өлшеу құралдарының есеп және сапа көрсеткіштерін реттеу жұмыстары мен күрделі ақауларды жою.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Технологиялық жабдықты техникалық қызмет көрсету және пайдалану.			

Дағды 1:
Технологиялық жабдықты
пайдалану.

Машықтар:

6-шы разряд

1. Импорттық жоғары автоматтандырылған және отандық жоғары өндірістік автоматтандырылған жүйелердің авиациялық отынмен ұшақтарды орталықтандырылған отынмен толтыру жүйелерінің 200 текше метрден жоғары сағаттық өнімділігі бар технологиялық жабдықтарын техникалық қызмет көрсету және пайдалану.
2. Авиациялық отын-смайкалық материалдарды дайындау құралдарының, өлшеу құралдарының және авиациялық отын-смайкалық материалдардың сапа көрсеткіштерін жөндеу және реттеу жұмыстарын орындау.
3. Төмен біліктілікті авиациялық техникаларды отын-смайкалық материалдар бойынша басқару.
4. Жұмыс құжаттамасын жүргізу және авиатопливоқамтамасыз ету объектілерінің технологиялық және арнайы жабдықтары бойынша регламенттік жұмыстардың жүргізілу кестелерін құру.
5. Бірнеше жұмысшылар бірлесіп жұмыс істегенде, технологиялық жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету кезінде технологиялық байланысқан жұмыстарды орындау.
6. Технологиялық жабдықты автоматты режимде пайдалану, оның ішінде механикалық, электрлік, электропневматикалық және пневмомеханикалық құрылғыларды.
7. Отын фильтрациясының автоматты жүйелерін және суды бөлу жүйелерін пайдалану.
8. ЦЗС насос станциясындағы отын шығынын реттеу жүйелерін пайдалану.
9. Әуе кемелерін отынмен толтыру кезінде авиациялық отынның сапасын тексеру.
10. Жоғары автоматтандырылған жоғары өнімді жүйелердің авиациялық отынмен ұшақтарды орталықтандырылған отынмен толтыру технологиялық жабдықтарын пайдалану.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ қызметі объектілерінің құрылысы, авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды дайындау, сүзгілеу, дозалау, сақтау және тасымалдау құралдарының құрылысы. 2. ЖЖМ қызметі объектілерінің жұмыс қабілеттілігін реттеу, баптау және тексеру ережелері, сондай-ақ олардың тән ақауларын түзету тәртібі. 3. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды қабылдау, дайындау, сақтау және ұшақтарға құю технологиясы. 4. Авиациялық ЖЖМ сапасының нашарлау белгілері олардың қабылдануы, сақталуы және тасымалдануы кезінде. 5. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылау ұйымдастыру және авиациялық ЖЖМ сапасы бойынша бақылау-есептік құжаттама. 6. ЖЖМ қызметінде есеп жүргізуді ұйымдастыру, авиациялық ЖЖМ тазалығын, дозалауды және тығыздығын тексеру. 7. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмыс параметрлері бойынша бақылау-есептік құжаттаманы жүргізу ережелері. 8. Авиациялық отынмен қамтамасыз ету объектілерінің қызмет көрсетуге арналған жабдықтарының және құрылғыларының құрылымы, принциптік және монтаждық сызбалары, ұшақтарды орталықтандырылған отынмен толтыру жартылай автоматтандырылған жүйелері. 9. Техникалық қызмет көрсету бойынша регламенттік жұмыстарды жүргізу технологиясы және түрлері. 10. Сүзгілер, сорғы қондырғылары және бекіткіш аппараттарды жөндеу әдістері. 11. Сынамаларды алу тәртібі және авиациялық отын, майлар мен арнайы сұйықтықтардың негізгі маркалары. 12. Авиациялық отын-смайкалық материалдарда судың, механикалық қоспалардың және тығыздықтың бар екенін анықтау әдістері, қоспа дозалау. 13. Авиациялық отын-смайкалық материалдардың сапасын тексеру үшін өлшеу құралдарымен есеп жүргізу тәртібі мен әдістемесі. 14. Еңбек қауіпсіздігі мен қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі ережелері. 15. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану тәртібі. 16. Атқарылатын жұмыстарға (қызметтерге) қойылатын сапа талаптары. 17. Жұмыс орнында еңбекті ұйымдастырудың рационалды талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

Дағды 2:
Технологиялық жабдықты
техникалық қызмет көрсету
және жөндеу.

Машықтар:

1. Әуе кемелерін авиациялық отынмен орталықтандырылған құю жүйелерінің және авиациялық отынмен қамтамасыз ету объектілерінің құрылғыларын техникалық қызмет көрсету және пайдалану.
2. Авиациялық керосинге кристалдану процесінің алдын алу сұйықтығын қосу үшін арналған дозаторларды, гидранттық реттегіштерді және орталықтандырылған әуе кемелерін авиациялық отынмен құю жүйелерінің қосылу бағандарын сынақтан өткізу және баптау, өнімділігі 200 текше метр/сағатқа дейін.
3. Жөндеу және қалпына келтіру жұмыстарын орындау.
4. Механикалық, электрлік, электропневматикалық және пневмомеханикалық құрылғылардың жұмысын тексеру, баптау және сынақтан өткізу, олар автоматты режимде технологиялық жабдықтың жұмысын қамтамасыз етеді.
5. Отынның автоматты фильтрация жүйелері мен суды бөлу жүйелерінің жұмысын тексеру, баптау және сынақтан өткізу.
6. ОЖҚЖ сорғы станциясында отын шығынын реттейтін жүйелерді баптау және сынақтан өткізу.
7. Авиациялық отынмен ұшақтарды орталықтандырылған құю жүйелерінің жоғары автоматтандырылған жоғары өнімді технологиялық жабдықтарын техникалық қызмет көрсету.

Білімдер:

1. Авиациялық отынмен ұшақтарды орталықтандырылған құю жүйелерінің жабдықтары мен автоматтандырылған жүйелерінің құрылымы, техникалық мәліметтері, принципиалды және монтаждық схемалары.
2. Барлық түрдегі отын және маймен қамтамасыз етуге арналған техникалық қызмет көрсету регламенттері мен технологиясы.
3. Киілген түйіндер мен бөлшектерді қалпына келтіру әдістері.
4. Отандық және шетелдік авиациялық отын мен май маркаларының өзара алмастырылуы және авиациялық техникаға арналған пайдаланылуы.
5. Жаңа маркалы авиациялық жанармай-майлау материалдарымен жұмыс істеу тәртібі және олардың қасиеттері.
6. Авариялық немесе істен шыққан авиациялық техниканың сынамаларын алу тәртібі.
7. Әуе кемелерінде авиациялық отын және арнайы сұйықтықтарды тұтыну нормалары.
8. Авиациялық жанармай-майлау материалдарының сапасы мен есептеу көрсеткіштерін өлшеу құралдарының қателігі.
9. Қауіпсіздік, еңбек қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша тәртіп.
10. Жеке қорғаныс құралдарымен жұмыс істеу тәртібі.
11. Жұмыстардың (қызметтердің) сапасына қойылатын талаптар.
12. Жұмыс орнында еңбек үдерісін тиімді ұйымдастыру талаптары.
13. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің құрылымы, фильтрация, дозалау, сақтау және авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды тасымалдау құралдары.
14. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмысын реттеу, баптау және жұмыс қабілеттілігін тексеру ережелері, сондай-ақ олардың типтік ақауларын түзету тәртібі.
15. Авиациялық ЖЖМ және арнайы сұйықтықтарды қабылдау, дайындау, сақтау және ұшақтарға құюға беру технологиясы.
16. Авиациялық ЖЖМ-ның қабылдау, сақтау және тасымалдау процесінде сапасының нашарлауының сипаттамалық белгілері.
17. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылауды ұйымдастыру және сапа бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу.
18. ЖЖМ қызметінде есеп жүргізу, авиациялық ЖЖМ-нің тазалығын, дозасын және тығыздығын тексеру.
19. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмыс параметрлері бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу ережелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

ұсынылмайды

Еңбек функциясы 2:
Авиациялық ЖЖМ дайындау құралдарының, өлшеу құралдарының есеп және сапа көрсеткіштерін реттеу жұмыстары мен күрделі ақауларды жою.

Дағды 1:
Күрделі ақауларды жою.

Машықтар:

1. Трубопроводтар, бөгету арматуралары, бөлгіш крандар, резервуарлардың тыныс алу және қауіпсіздік клапандары, авиациялық отынның төменгі төгілу құрылғылары, гидроамортизаторлар, авиациялық отынмен қамтамасыз ету объектілерінің стационарлық және жылжымалы әуе кемелерін құю құралдары, гидранттық реттегіштер және қосылу бағандары сияқты жартылай автоматтандырылған орталықтандырылған әуе кемелерін авиациялық отынмен құю жүйелерінің объектілеріндегі жұмыстарды орындау.
2. Ақаулардың ықтимал себептерін және олардың мүмкін болатын салдарын анықтау.
3. Қажет болса, қосымша қызметкерлерді тарту арқылы жөндеуді ұйымдастыру.
4. Барлық түрдегі күрделі жұмыстарды орындау кезінде құрал-саймандарды, қондырғыларды және жанар-майлау материалдарын пайдалану.
5. Жөндеу материалдарын қолдану.
6. Ақауларды жою процесі туралы барлық жазбаларды жүргізу.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің құрылысы, фильтрация, дозалау, сақтау және авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды тасымалдау құралдары. 2. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілеріндегі сипаттамалық ақаулар, оларды түзету тәртібі, баптау, реттеу және жұмыс қабілеттілігін тексеру. 3. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды қабылдау, дайындау, сақтау және ұшақтарға құюға беру технологиясы. 4. Авиациялық ЖЖМ сапасының қабылдау, сақтау және тасымалдау процесінде нашарлау белгілері, сондай-ақ оларды ұшаққа құюға немесе сұраныс бойынша дайындау кезінде сапасының нашарлауының ерекшеліктері. 5. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылауды ұйымдастыру және сапа бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу. 6. ЖЖМ қызметінде авиациялық ЖЖМ-нің тазалығын, дозасын және тығыздығын тексеруді ұйымдастыру. 7. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмыс параметрлері бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу ережелері. 8. Қауіпсіздік, еңбек қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша тәртіп. 9. Жеке қорғаныс құралдарымен жұмыс істеу тәртібі. 10. Жұмыстардың (қызметтердің) сапасына қойылатын талаптар. 11. Жұмыс орнында еңбек үдерісін тиімді ұйымдастыру талаптары. 12. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің құрылысы, фильтрация, дозалау, сақтау және авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды тасымалдау құралдары. 13. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмысын реттеу, баптау және жұмыс қабілеттілігін тексеру ережелері, сондай-ақ олардың типтік ақауларын түзету тәртібі. 14. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды қабылдау, дайындау, сақтау және ұшақтарға құюға беру технологиясы. 15. Авиациялық ЖЖМ-ның қабылдау, сақтау және тасымалдау процесінде сапасының нашарлауының сипаттамалық белгілері. 16. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылауды ұйымдастыру және сапа бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу. 17. ЖЖМ қызметінде авиациялық ЖЖМ-нің тазалығын, дозасын және тығыздығын тексеруді ұйымдастыру. 18. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмыс параметрлері бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

<p>Дағды 2: Авиациялық ЖЖМ дайындау құралдары, өлшеу құралдары мен авиациялық ЖЖМ сапа көрсеткіштерін есепке алу құралдарының баптау жұмыстары.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механикалық, электрлік, электропневматикалық және пневмомеханикалық құрылғылардың жұмысын тексеру, реттеу және сынақтан өткізу, бұл құрылғылар технологиялық жабдықтың автоматты режимде жұмыс істеуін қамтамасыз етеді. 2. Отынның автоматты фильтрация жүйелері мен суды бөліп шығару жүйелерінің жұмысын тексеру, реттеу және сынақтан өткізу. 3. Отын шығынын реттеу жүйелерін іске қосу және сынақтан өткізу, сондай-ақ ЦЗС сорғы станциясында оның жұмысын тексеру. 4. Әуе кемелерін құюға шығар алдында авиациялық отынның сапасын тексеру жұмыстарын ұйымдастыру. 5. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмысын реттеу, баптау және жұмыс қабілеттілігін тексеру, сондай-ақ олардың типтік ақауларын түзету тәртібін орындау. 6. Жазбаларды жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің құрылысы, фильтрация, дозалау, сақтау және авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды тасымалдау құралдары. 2. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмысын реттеу, баптау және жұмыс қабілеттілігін тексеру ережелері, сондай-ақ олардың типтік ақауларын түзету тәртібі. 3. Авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды қабылдау, дайындау, сақтау және ұшақтарға құюға беру технологиясы. 4. Авиациялық ЖЖМ сапасының қабылдау, сақтау және тасымалдау процесінде нашарлау белгілері. 5. Авиациялық ЖЖМ сапасын бақылауды ұйымдастыру және сапа бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу. 6. ЖЖМ қызметінде авиациялық ЖЖМ-нің тазалығын, дозасын және тығыздығын тексеруді ұйымдастыру. 7. ЖЖМ қызметінің технологиялық объектілерінің жұмыс параметрлері бойынша контрольно-регистрациялық құжаттаманы жүргізу ережелері. 8. Қазақстан Республикасындағы азаматтық әуе кемелеріне авиациялық ЖЖМ қамтамасыз ету ережелері, 2015 жылғы 24 ақпандағы Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының № 190 бұйрығымен бекітілген. 9. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық ЖЖМ мен арнайы сұйықтықтарды құюға дайындау және сапасын бақылау ережелері. 10. Азаматтық әуе кемелеріне ЖЖМ қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар. 11. Ұшулар қауіпсіздігін басқару жүйесіне қойылатын талаптар. 12. Қазақстан Республикасындағы азаматтық авиацияда өрт қауіпсіздігі ережелері. 13. Кәсіпорын басшысының бұйрықтары, өкімдері. 14. Еңбек тәртібі ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>ұсынылмайды</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Орындаушылық, ұқыптылық, мұқияттық, тәртіптілік, еңбекқорлық, жауапкершілік, оқуға бейімділік, коммуникативтілік, икемділік, бейімделу қабілеті және өзін-өзі мотивациялау. Құжаттама, ережелер мен процестерге, азаматтық авиацияда қабылданған талаптарды уақытында орындау. Коммуникативтілік, еңбекқорлық, тәртіптілік. Оқыту процесінде және кәсіби қызмет барысында алынған кәсіби білімдерді, дағдылар мен қабілеттерді қолдану.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 26 наурызда № 324 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиациясындағы өрт қауіпсіздігі қағидалары. 2. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 190 бұйрығымен бекітілген Азаматтық әуе кемелерін авиациялық жанар-жағармай (ЖЖМ) материалдарымен қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпанда № 191 бұйрығымен бекітілген ҚР азаматтық авиация ұйымдарында авиациялық жанар-жағармай материалдары мен арнаулы сұйықтықтарды сақтау, құюға беруге дайындау және олардың сапасына бақылау жүргізу қағидалары. 4. ҚР Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 24 ақпандағы № 188 бұйрығымен бекітілген азаматтық әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету ұйымдарына қойылатын талаптар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Жанар-жағармай материалдары бойынша инженер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

20. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Мырзағалиев Ербакыт Орынғалиевич, +7 (717) 257 21 91, e.myrzagaliev@transport.gov.kz

21. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Азаматтық авиация академиясы" АҚ

Жоба жетекшісі:

Жакупов Кайрат Болатович

E-mail: k.zhakupov@agakaz.kz

Телефон нөмірі: +7 (701) 158 54 52

Орындаушылар:

Битенов Алмас Баданович, +7 (701) 513 84 41, a.bitenov@agakaz.kz

22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 08.11.2024 г.

23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 19.11.2024 г.

24. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 04.12.2024 г.

25. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 г.

26. Бағдарлы қайта қарау күні: 31.12.2027 г.